

מדינת ישראל משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון

ד' בניסן התשס"ד
29 במרץ 2004

חוזר שוק ההון 2004/1

כללים לאישור חברה מדרגת

מבוא

תקנה 41 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (להלן "התקנות") מגדירה דרוג- "דירוג חוב בישראל או במדינת חוץ מאושרת, שקבעה חברה שהממונה אישר אותה כחברה מדרגת".

חברה המבקשת לקבל אישור כאמור (להלן: "החברה") תגיש בקשה בכתב לממונה על שוק ההון כמפורט בנספח "נוהל הגשת בקשת אישור להקמת חברה מדרגת" ותפעל בהתאם לכללים המצוינים להלן. הממונה רשאי לדרוש פירוט או הרחבה של מידע הכלול בנוהל זה.

בחזור זה -

כל מונח יפורש לפי משמעותו בתקנות, אלא אם נקבע במפורש אחרת.

"נושא משרה"-לרבות נציג חיצוני.

דרישות מחברה המבקשת את אישור הממונה על שוק ההון לפעול כחברה מדרגת

1. החברה תאוגד כחברה לפי חוק החברות, התשנ"ט – 1999.
 2. החברה תעסוק בדירוג חוב או תאגיד בלבד, למעט אם קיבלה מהממונה אישור מראש ובכתב לעסוק בעיסוק נוסף; בבואו להחליט אם להעניק אישור כאמור, ישקול הממונה בין היתר אם העיסוק הנוסף עשוי ליצור ניגוד עניינים עם פעילות הדירוג של החברה.
 3. החברה תפעל על-פי הסכם ידע, הדרכה ותמיכה עם חברה מדרגת מוכרת בחו"ל, לתקופה של חמש שנים לפחות מיום קבלת אישור הממונה. חברות מדרגות מוכרות מחו"ל הינן חברות שהממונה קבע אותן כאלו.
 4. (א) החברה תהיה עצמאית ותפעל ללא ניגוד עניינים, לרבות ניגוד עניינים פוטנציאלי, או מניעים זרים.
(ב) לא תתאפשר שליטה בחברה, ביחד או לחוד, של גורמים מקומיים ו/או גורמים מחו"ל (כגון מנפיקים, משקיעים, חתמים, חברי בורסה וממשלת ישראל) העוסקים בתחומים שעשויים לעמוד בניגוד עניינים עם פעילות הדירוג.
 5. שיעורי ההחזקה של "הגופים מוסדיים" יוגבלו באופן הבא:
 - א. קופות גמל או החברה המנהלת אותן, מבטחים, מנהלי תיקים, קרנות נאמנות, ובנקים וכן בעלי ענין בהם (לעיל ולהלן: "הגופים המוסדיים"), אשר נמצאים בשליטה של אותו אדם או מנוהלים בידי אותו אדם או אשר השקעותיהם מנוהלות בידי אותו אדם, הכול במישרין או בעקיפין, רשאים להחזיק ביחד או לחוד עד 10% ממניות או מאמצעי השליטה של החברה.
 - ב. שיעור ההחזקה הכולל של הגופים המוסדיים לא יעלה על 49%.
 - ג. בסעיף זה –
- "בנק" – כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ויראו מספר בנקים כבנק אחד אם לאדם אחד היכולת לכוון את פעילותו של האחר, במישרין או בעקיפין, או אם לחבר בני אדם אחד, היכולת לכוון את פעילותם כאמור;
- "מנהל תיקים" – כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995;
- "קופת גמל" – לרבות קופת גמל לקצבה, קרן השתלמות וקופת ביטוח;

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- "קרן נאמנות" - קרן להשקעות משותפות בנאמנות, כמשמעותה בסעיף 3 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994.
6. מקום מושבה של החברה, בישראל בלבד.
 7. החברה תחזיק 1,000,000 ש"ח לפחות מההון העצמי שלה בנכסים נזילים כהגדרתם בתקנה 41 לתקנות הסכום הנקוב בסעיף זה יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן החל במדד שפורסם לחודש אפריל 2003.
 8. משרדי החברה לא יהיו משותפים עם כל גורם אחר.
 9. החברה תחייב בסודיות וחסיון ביחס לכל חומר שיינתן לה במסגרת פעולות הדירוג.
 10. החברה תציג לממונה את נהלי אבטחת המידע שעל פיהם תפעל.
 11. החברה תפעיל שיקולים מקצועיים בלבד לצורך קביעת הדירוג.
 12. החברה תבצע מעקב שוטף ותעדכן את הדירוגים בהתאם להתפתחויות בכל חברה וענף נושא דירוגה.
 13. פרסום הדירוג יעשה על-ידי החברה ובאחריותה בעיתונות, באתר האינטרנט של החברה ובבורסה, לרבות עדכונים ושינויים של דירוגים קודמים. החברה תציג לממונה מתכונת הפרסום הדירוג ודירוגים חוזרים.
 14. החברה תפעיל אתר אינטרנט בשפה העברית ובשפה האנגלית; האתר יכלול לפחות את פרסומי הדירוגים ועדכונם, מתודולוגיית ההערכה, הגדרת חדלות פירעון ומשמעות כל אחד מדירוגי החברה; האתר לכלל הציבור יפעל ללא תשלום; החברה תציג לממונה מתכונת על פיה יפעל האתר; פרסומי הדירוגים ועדכונם יהיו בשפה העברית בלבד, למעט במקרים בהם ביקש המנפיק כי הדירוג ו/או עדכונו יהיו בשפה האנגלית.
 15. החברה תעסיק כוח אדם מיומן בהיקף וברמה הנדרשת למלא את משימותיה.
 16. לא יתמנה עובד או נושא משרה בחברה אלא אם הוא עומד בתנאי הכשירות הנקובים בתקנה 41ה(ב)(3) לתקנות.
 17. על נושאי משרה בחברה תחול חובת צינון בת חצי שנה לפחות לגבי מעבר לתפקיד במקום אחר, אם המידע שבידי נושא המשרה עשוי להועיל לתפקידו החדש או למקום החדש.
 18. כל שינוי בתקנון החברה יועבר לממונה תוך 10 ימים ממועד אישור השינוי.

דירקטורים

19. לא יכהן דירקטור (בחוזר זה - דירקטור, לרבות נציג חיצוני) העוסק בתפקיד היוצר ניגוד עניינים בין תפקידו לבין כהונתו כדירקטור.
20. לא יכהן דירקטור העוסק במישרין בהנפקת ני"ע לציבור או בחיתום לניירות ערך.
21. דירקטור יפסול עצמו מכל דיון או החלטה העלולים להעמידו בניגוד עניינים.
22. דירקטור שיש לו עניין אישי בחברה מדורגת, יגלה לחברה בלא דיחוי את מהות עניינו האישי, לרבות כל עובדה או מסמך מהותיים.
23. נציג חיצוני לא יהיה אחד מאלה:
 - א. חבר בורסה או בעל עניין בו או עובד שלו.
 - ב. בעל עניין או עובד בתאגיד בשליטת חבר בורסה.
 - ג. עובד של בעל שליטה בחבר בורסה.
 - ד. בעל עניין (למעט דירקטור שמתקיימים בו כל תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 240 לחוק החברות, התשנ"ט-1999) בתאגיד שניירות ערך שלו רשומים למסחר בבורסה.
 - ה. חבר כנסת.
 - ו. עובד מדינה או עובד בנק ישראל.
 - ז. חבר הדירקטוריון של הבורסה לניירות ערך בתל אביב או עובד בה.
 - ח. חבר הדירקטוריון או עובד רשות ני"ע.
 - ט. עובד גוף מוסדי לרבות נושא משרה בו.
 - י. מנהל תיקים פעיל.

פעילות דירקטוריון החברה המדרגת

24. בדירקטוריון יכהנו לפחות חמישה דירקטורים.
25. יו"ר דירקטוריון החברה יהיה נציג חיצוני אשר יקדיש את רוב זמנו לחברה ולא יהיה רשאי לעסוק בפעילות אחרת למעט פעילות אקדמית או פעילות אחרת שאינה קשורה במישרין או בעקיפין לשוק ההון הישראלי.

ועדת דירוג

26. החלטה לגבי דירוג חוב נתון תתקבל על ידי ועדת דירוג פנימית (להלן: "ועדת דירוג").
27. בועדת הדירוג יהיה מספר אי זוגי של חברים.
28. ועדת הדירוג תורכב משלושה חברים לפחות. 60% לפחות מחבריה יהיו נציגים חיצוניים.
29. יו"ר הועדה יהיה יו"ר הדירקטוריון.
30. לא יתמנה חבר בועדת הדירוג אלא אם:
א. הוא עומד בתנאי הכשירות הנקובים בתקנה 541ה(ב) לתקנות (לענין זה לא תחול תקנה 541ה(ב)(2)(ג)).
ב. הוא אינו עובד כמנהל תיקים פעיל.
31. החלטה של ועדת הדירוג, תתקבל בישיבה בה נוכח מניין חוקי של חברי ועדת הדירוג. מניין חוקי יכול לפחות שלושה חברים (אחד מהם-יו"ר וועדת הדירוג או ממלא מקומו) ולפחות 60% מהנוכחים יהיו נציגים חיצוניים. יו"ר הועדה ישתתף בכל ישיבות הועדה אלא אם הדבר נבצר ממנו מפאת כוח עליון, או חופשה. נבצר מיו"ר הועדה להשתתף בישיבה כאמור, ימלא את מקומו אחד הנציגים החיצוניים.
לענין זה – "כוח עליון" - אירוע בלתי צפוי שאינו בשליטת אדם, ואין אפשרות למנוע אותו, לרבות מחלה.
32. בישיבות ועדת הדירוג הדנות בדירוג חוב או תאגיד לא ישתתף דירקטור שיש לו עניין אישי כאמור בסעיף 22.
33. דירקטור (לרבות נציג חיצוני) שעסקיו או עיסוקיו השוטפים הם בענף מסוים, לא ישתתף בדיוני ועדת הדירוג העוסקים בדירוג חוב או תאגיד באותו ענף.

השקעות עובדי החברה ונושאי משרה בה

34. עובדי החברה ונושאי המשרה בה, יחתמו על התחייבות להימנע מלהשקיע במישרין או בעקיפין בני"ע כלשהם של חברות הנסחרות בבורסה בישראל, למעט השקעה בקרנות נאמנות ו/או אג"ח ממשלתיות, או לחילופין בנאמנות עיוורת.

רכישת אמצעי שליטה בחברת מדרגת והעברתם

35. רכישת והעברת אמצעי שליטה בחברה (לרבות הנפקה בבורסה) תחייב את אישור הממונה בהתאם לקריטריונים המפורטים בסעיפים 4 ו-5 לעיל.
36. במקרה בו חברת דירוג בינלאומית שהוכרה על-ידי הממונה תהיה בעלת השליטה בחברה המדרגת, תנהל הדירוג כפי שמקובל באותה חברה בינלאומית ובכפוף לאישור הממונה.

דוח שנתי

37. החברה תגיש לממונה דוח שנתי תוך 10 ימים מיום אישורו ובכל מקרה לא יאוחר משלושה חודשים מתום שנת המאזן שלה. הדוח השנתי יכלול דוח כספי מבוקר ודוח דירקטוריון. דוח הדירקטוריון יכלול את הפרטים הבאים:

- א. פירוט בעלי המניות של החברה ושיעורי האחזקה שלהם.
- ב. פירוט בעלי המניות המחזיקים בבעלי המניות של החברה ושיעורי האחזקה שלהם.
- ג. שינויים במסמכי היסוד של החברה במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו, לרבות תקנון החברה.
- ד. יצוין האם החברה עמדה במהלך השנה בתנאים לאישורה.
- ה. פרטי חברי הדירקטוריון וחברי ועדת הדירוג תוך הפירוט הבא:
 - (1) שם ושם משפחה.
 - (2) השכלה.
 - (3) תפקיד בדירקטוריון (למשל: יו"ר, חבר ועדה וכו').
 - (4) התעסקות עיקרית נוספת (חוץ מהיותו חבר דירקטוריון).
 - (5) יצוין אם הדירקטור הינו נציג חיצוני.
 - (6) מספר הישיבות בהן השתתף במהלך השנה.
 - (7) מס' ישיבות בהן השתתף החבר ושבהן נקבע דירוג חוב נתון (לגבי חברי ועדת הדירוג בלבד)
 - (8) מידת הניסיון בתחום שוק ההון (לגבי חברי ועדת הדירוג בלבד).
- ו. שמות שלושת העובדים הבכירים בהנהלת החברה ותפקידיהם בחברה.
- ז. מספר הפעמים שהתכנסו דירקטוריון החברה וועדת הדירוג במהלך השנה.
- ח. מספר הישיבות שהתכנסה ועדת הדירוג לצורך קביעת דירוג חוב נתון.
- ט. תיאור נוהל עבודת הדירקטוריון ופירוט לגבי הועדות השונות.
- י. דוח הדירקטוריון ייחתם ע"י יו"ר הדירקטוריון.

שלילת אישור

במידה והופר אחד או יותר מסעיפי חוזר זה, רשאי הממונה לשלול את אישור החברה לפעול כחברה מדרגת, לאחר שניתנה לחברה הזדמנות נאותה להעלות את טיעוניה כנגד השלילה.

הוראות מעבר

חברה מדרגת שאושרה לפני תחילתו של חוזר זה, תעמוד בכללים אלה תוך 12 חודשים מתאריך 27.5.2003, למעט האמור בסעיפים 4(ב) ו-5 לחוזר זה, ובתנאי שבועדת הדירוג של אותה חברה כל הדירקטורים יהיו נציגים חיצוניים.

תחולה

חברה המבקשת לקבל אישור להקמת חברה מדרגת.

תחילה

מיום פרסומו של חוזר זה.

ביטול תקפות

יבוטל חוזר שוק ההון שמספרו 2003/1 מיום 27.05.2003

לוט: נספח נוהל הגשת בקשת אישור להקמת חברה מדרגת.

אייל בן-שלוש

הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון

נספח: נוהל הגשת בקשת אישור להקמת חברה מדרגת

לצורך בחינת בקשה לאישור חברה מדרגת על הפונה/פונים להעביר לאגף שוק ההון בקשה רשמית הכוללת את המידע המפורט להלן:

1. תרשים ההחזקות של כל בעלי המניות בחברה המדרגת ושל כל בעלי המניות המחזיקים בבעלי המניות של החברה המדרגת וכן הלאה ושל הצדדים הקשורים לכל אותם בעלי מניות.
2. פרטים אישיים:

- א. של כל בעל מניות בחברה המדרגת (פרט לגופים מוסדיים כהגדרתם בחוזר זה ופרט לחברה המדרגת מחו"ל איתה חתמה החברה על הסכם ידע);
- ב. של כל בעל עניין כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 בתאגיד המחזיק במניות החברה המדרגת.

(החברה המדרגת, בעלי המניות ובעלי העניין יקראו להלן – "המבקש").

הממונה רשאי, על פי שיקול דעתו, לדרוש פרטים גם לגבי בעלי מניות המחזיקים בבעלי עניין המצוינים בסעיף ב לעיל ובבעלי מניות המחזיקים בהם וכן הלאה.

הפרטים הנדרשים

לגבי יחיד

- שם פרטי ושם משפחה;
- שם קודם;
- מספר תעודת זהות, או מספר זהות אחר המקובל בארץ מושבו של היחיד;
- כתובת מלאה;
- אזרחות (אם יש יותר מאחת לציין את כולן);
- מספר דרכון (אם יש יותר מדרכון מדינה אחת לציין את מספרי כולם);
- שנת לידה ומקום לידה;
- השכלה רשימת המוסדות ומקומותיהם וכן תארים אקדמיים ו/או מקצועיים;
- עיסוקים נוכחיים;
- עיסוקים בשלוש השנים האחרונות;

לגבי תאגיד

- השם המלא של התאגיד;
- שם קודם;
- מספר החברה ברשם החברות ותדפיס עדכני מרשם החברות;
- כתובת מלאה;
- שנת ומקום ההתאגדות;
- עיסוקים נוכחיים;
- עיסוקים בשלוש השנים האחרונות;

3. הצהרה על ההון שבעלי המניות ישקיעו בחברה והוכחה על יכולתם הפיננסית לבצע את ההשקעה ו/או להעמיד הלוואה צמיתה, ערבות בנקאית וכד' כנגד ההון הנדרש.

4. פרטים על התאגידים (בארץ ובחו"ל) שבהם המבקש מחזיק, במישרין או בעקיפין, 20% ויותר מהאמצעים ההוניים ו/או מזכויות ההצבעה ו/או מהזכות למנות דירקטורים או אף פחות מ-20% במקרה שלמבקש יכולת לכוון את ניהול התאגיד או שהוא שותף בקבוצת משקיעים שיש לה יכולת כזו (להלן - תאגידים קשורים);

- שם;
- כתובת;
- עיסוק/ענף;

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- שיעור ההחזקה של המבקש בהון, בהצבעה ובמינוי דירקטורים של תאגידים קשורים;
- שמות האנשים או קבוצות המשקיעים המחזיקים ביותר מ- 50% מאמצעי השליטה או שיש להם יכולת לכוון את פעילות התאגידים הקשורים;
- דוחות כספיים של התאגידים הקשורים לשלוש השנים האחרונות מאושרים ע"י רואה חשבון; המאוחר שבהם לא יקדם ביותר מ- 6 חודשים למועד הגשת הבקשה;
- במידה והדוחות הכספיים הם למועד מוקדם יותר (אך לא יותר מ-12 חודשים לפני הגשת הבקשה) יש לצרף הצהרה של המנהלים ורואה החשבון, המאשרים שמצב החברה לא השתנה מהותית לרעה מאז תאריך המאזן האחרון.
5. רשימת התאגידים, הגופים או היחידים, שיש להם קשרים עסקיים קבועים עם המבקש (לדוגמא: הסכמי הצבעה, עסקים משותפים, קשרי עבודה בתיאום).
6. האם לגבי המבקש אירע ב-10 השנים האחרונות אירוע מהאירועים הבאים (במידה והתשובה חיובית, נא לפרט):
- 6.1 הוגש נגדו כתב אישום, או נחקר בקשר לחשד לעבירה (להוציא עבירות תנועה) בידי המשטרה או בידי רשות ממלכתית אחרת.
- 6.2 היה או הינו בעל מניות שליטה, דירקטור או עובד בכיר (מנכ"ל או בדרג אחד מתחתיו) בחברה שהוגש נגדה כתב אישום, או נחקרה בקשר לחשד לעבירה בידי המשטרה או בידי רשות ממלכתית אחרת.
- 6.3 הוא עצמו היה או הינו בהליכי פשיטת רגל, פריסת חובות, או הסדר אחר עם נושים.
- 6.4 היה או הינו בעל מניות שליטה, דירקטור, או עובד בכיר (מנכ"ל או דרג אחר מתחתיו) בחברה שהחלה הליכי פירוק-מרצון או בדרך אחרת-או בהליכי כינוס נכסים.
- 6.5 הורשע בידי גוף משמעותי, וכתוצאה מכך הושעה מעיסוקו או הוצא (באופן קבוע או זמני) מתאגיד או עמותה שהיה חבר בהם (עורכי הדין, לשכת רואי חשבון וכד').
7. האם לגבי התאגידים הקשורים אירע בעשר השנים האחרונות אירוע מהמפורטים להלן (במקרה של תשובה חיובית, נא לפרט):
- 7.1 היה או הינו בהליכי פירוק-מרצון או מסיבה אחרת-או בהליכי כינוס נכסים.
- 7.2 הוגש נגדו כתב אישום או נחקר בחשד עבירה בידי המשטרה או בידי רשות ממשלתית אחרת.
- 7.3 היה או הינו בקשרים עסקיים, שהביאו לפריסת חובותיו או להסדר אחר עם נושים.
8. שמות של חמישה אנשים שהיו בקשרים עסקיים ארוכי טווח (3 שנים לפחות) עם בעלי המניות בחברה המדרגת.
9. המלצות משני מנהלי בנקים באמצעותם מנהלים בעלי המניות בחברה המדרגת חלק מהותי מעסקיהם במשך תקופה ממושכת. רצויות המלצות מאנשים אחרים, או רשימת אנשים שיהיו מוכנים להמליץ על בעלי המניות אם יפנו אליהם.
10. הצהרת בעלי המניות של החברה המדרגת בפני עו"ד על אמיתות המידע שנמסר עם הבקשה.
11. הצהרה של כל אחד מהמבקשים כי הוא מסכים להסרת כל זכות לחיסיון לגבי מידע המצוי בידי משטרת ישראל, או בידי גופים משטריים או ממלכתיים אחרים בארץ ובח"ל (כגון הפיקוח על הבנקים והפיקוח על הביטוח) אשר יהיו רשאים למסור מידע אודותיו, לרבות מידע מהמרשם הפלילי, וכי הוא מוותר על כל חסיון שיש לו לגבי עסקיו עם תאגידים בארץ ובח"ל ככל שנדרש לצורך בדיקת ואישור הבקשה, ומסכים כי אלה ימסרו את החומר שבידם לממונה על שוק ההון.
12. דרישות המידע המפורטות בשאלון הינן ברמה סטנדרטית. הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, רשאי לדרוש שינויים, תוספות ופירוט של המידע.

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

בנוסף לאמור ובצרוף לאמור לעיל יש להגיש לממונה:

1. תוכנית עסקית מפורטת.
2. מסמכי יסוד של החברה המדרגת בגינה מבוקש אישור הממונה אשר יכללו את סעיפים 1, 4, 6, 11, 16 - 34 בחזור.
3. מתודולוגית הדירוג ונהלי עבודה.
4. נהלי אבטחת מידע.
5. מתכונת פרסום הדירוגים.
6. המתכונת על פיה יפעל אתר האינטרנט.
7. תוכנית תשתית ומיחשובית.
8. הסכם ידע, הדרכה ותמיכה עם חברה מדרגת מוכרת מחו"ל.